

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【南勢阿美語】 高中學生組 編號 2 號

Cengceng-- luma nu buting

Ucengceng hananay i, u luma' nu buting, u bana' nu tu'as atu micidekay a sapibuting nu Pangcah atu saka'urip a ka'ulahan a midemak. Ia: yaw u 'urip nu tu'as, ira i masapucukay a enar, i tukutukusan, atu liyaliyalan, ira aca ku i teparay nu banaw atu i tasutasunan, siruma saan i cuwacuwa ku aru' nu 'urip, ira ku tadamaanay nu rayray atu nisingaan nu tu'as tu kapahay a sapabana'. Itilaay i etip ku aru' nu bataan a niyaru', u “Lasu'ay” han nira i tilaay a tamdaw, caay ka tarakaw sa ku rengus, sadengaysa ku tarakaw nu sa'uwac, itila i ayaw, awaay ku nikawmahan a tasutasunan, sisa u kapahay a karedabuan nu maama:an a butingan, sulinay i tila ira ku lilas, ili', tuda, sipuhungay, kabus, kalang atu rarukuh a mabuwah i tila. Maanen caykanca ka kakalat ku buting i 'urip nu heni, sulinay u tataakay a buting mimaan caay pilisapen tu adidikay a buting hakira, sisa pakaruwayruway tu ku tamdaw tu sapaka'urip atu sapibuwah tu adidikay a buting, sapaluma' i tu henian.

Rumasatu! misimsim tu ku hen a maanen a paluma' tu rumaruma a butingan, tu sapaluma' tu rumaruma a mananuwangay. Sisa mikalitu ku hen tu banaw sapa'urip tira butingan. Pararutinen tu ku banaw atu tarawadaw, tu

sakakapah a midanguy nira buting, saka caay ka kaen nu rumaruma a mariangay a buting, atu ruma a miredabu'ay a micidekay a kalang atu uring.

Mahaen ku suwal ni Lalan, tuluen ku nipatatingtingruh tu cengceng, tu sapaluma'. Mahaen kiyari ku nisanga nu heni: u saka cacay i, u tataakay a putut nu awul ku sapadama i lalinik, u luma' nu tataakay a buting kini, i lanu nira hinasera u kaludi atu tuda ku maru'ay. Liyaw satu i sakatusa a cengceng u malicangay a lalidec ku sapaluma' tu kabus kalang atu urang. Tuya sakatulu satu a nipacengceng u adidikay a caang nu awul ku sapaluma' tu sikinesay a nangyuhuna atu i sa'uwacay a butibuting amin, tiya caay ka lisapen atu caay ka kaen nu tataakay a buting ku adidikay a buting. Ta kapah amin ku 'urip i tila a kalamkam a mabuwah. Kayhan caay tu katalacuwacuwa ku niyaru' a mibuting, pasun mabana' ku Pangcah tu sakay kapah nu liklik nu babutungan, sisa tangasa i matini ku cengceng hananay a sapibuting nu Pangcah caay kalasawad, mahaen ku benek ku bana' a ma'urip, ku matu'asay nu mita.

Cengceng—魚屋

cengceng 是阿美族人發展出來的捕魚方式。

坐落在馬太鞍靠西邊的村落，草叢不高但水源充足，過去是一片荒蕪未開墾的沼澤地，是各種魚類的棲息地，有羅漢魚、黏壁魚、鰻、鯰魚、小蝦和烏龜。在肉弱強食的食物鏈下，族人們開始想辦法讓小魚有可以生存，也想讓其他魚類在此周邊有個棲息地，他們運用河川地形挖一個小池潭，池潭和河流相連，池潭底下是魚類安全生存的環境。

池潭裡設計成三層魚屋，第一層放置粗大的竹筒，是大魚的住所，大竹筒下方的泥土裡有鯰魚和小鰻；第二層放置乾燥的九芎枝，是溪蝦生長的地方；第三層鋪上小竹枝，是吳郭魚及溪邊魚類的住所，也避免小魚被大魚吃掉。

族人不必再到遠處的河流捕魚，食物不虞匱乏，因為生態環境的變化，族人早就懂得維護河川生態環境，cengceng 是祖先流傳下來最環保的捕魚方式，彰顯出他們的生活經驗與智慧。